

Neúčinnost titulu

Je-li neúčinnost titulu zjevná již v řízení, které předchází nařízení výkonu rozhodnutí, nelze k ní nepřihlédnout jen proto, že prostor k jejímu posouzení se zpravidla přesouvá do stadia řízení o zastavení výkonu; titul, který zjevně není v době rozhodování o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí účinný, nemůže být obecně způsobilým titulem, na jehož podkladě by mohla být nařízena (a prováděna) exekuce.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 1331/2006, ze dne 24.4.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci výkonu rozhodnutí oprávněné V. Č., proti povinnému D., s. p., zastoupenému advokátkou, pro 5.889,- Kč s příslušenstvím, příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, vedené u Okresního soudu v Chomutově pod sp. zn. E 1844/92, o dovolání povinného proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 11. 2001, č. j. 47 Co 638/2001-47, tak, že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 11. 2001, č. j. 47 Co 638/2001-47, a usnesení Okresního soudu v Chomutově ze dne 9. 10. 2001, č. j. E 1844/92-40, se zrušují a věc se okresnímu soudu vrací k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Ve výroku uvedeném rozhodnutím krajský soud potvrdil usnesení ze dne 9. 10. 2001, č. j. E 1844/92-40, kterým Okresní soud v Chomutově nařídil podle svého usnesení ze dne 22. 12. 1976, sp. zn. 11 C 630/76, k vydobytí pohledávky 5.889,- Kč výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z označeného účtu povinného u České národní banky, se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 28. Předpoklady pro nařízení výkonu rozhodnutí měl odvolací soud za splněny (§ 251 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve znění pozdějších předpisů, dále též jen „o. s. ř.“), zejména uzavřel, že případný zánik nároku na měsíční částky ve výši 453,- Kč může být významný toliko v řízení o zastavení výkonu rozhodnutí (§ 268 odst. 1 o. s. ř.).

V dovolání povinný prostřednictvím ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. oponuje odvolacímu soudu tím, že zánik hmotněprávního důvodu existence nároku plynoucího z exekučního titulu je třeba zohlednit již v řízení o nařízení výkonu rozhodnutí tak, že se návrh zamítne. Předmětem exekuce je náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti právního předchůdce oprávněné (M. Č.), která mu byla vyplácena do ledna 1992, kdy dosáhl věku šedesáti pěti let a kdy nárok zanikl. Navrhl, aby dovolací soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Dovolání - přípustné podle § 237 odst. 1 písm. b), § 238a odst. 1 písm. c), odst. 2 o. s. ř. (odvolací soud potvrdil rozhodnutí, kterým soud prvního stupně o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí rozhodl jinak než v dřívějším rozhodnutí, tj. v usnesení ze dne 11. 12. 1995, č. j. E 1844/92-28, jímž návrh zamítl, proto, že byl vázán právním názorem vysloveným v kasačním usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 1. 1996, č. j. 9 Co 62/96-34) - je opodstatněné.

Z úřední povinnosti přihlíží dovolací soud k vadám vyjmenovaným v § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) a odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci; jinak je vázán uplatněným dovolacím důvodem včetně toho, jak jej dovolatel obsahově vymezil (§ 242 odst. 3 o. s. ř.). Jelikož uvedené vady nebyly dovoláním vytykány a ze spisu nevyplývají, je předmětem dovolacího přezkumu závěr odvolacího soudu, podle něhož zánik nároku na plnění uplynutím doby je zohlednitelný jen v řízení o zastavení výkonu rozhodnutí.

Právní posouzení je ve smyslu ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 251 o. s. ř., nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Při věcném posuzování návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí soud zkoumá, zda exekuční titul byl vydán orgánem, který k tomu měl pravomoc, zda je vykonatelný po stránce formální a materiální, zda oprávněný a povinný jsou věcně legitimováni, zda je výkon navrhován v takovém rozsahu, který stačí k uspokojení oprávněného (§ 263 odst. 1 o. s. ř.), zda k vydobytí peněžité pohledávky nepostačuje výkon nařízený nebo navržený jiným způsobem (§ 263 odst. 2 o. s. ř.), zda právo není prekludováno a zda navržený způsob výkonu na peněžité plnění není zřejmě nevhodný (§ 264 odst. 1 o. s. ř.).

Soudy obou stupňů - jak vyplývá z obsahu spisu - vycházely z toho, že podkladem pro nařízení výkonu rozhodnutí je usnesení Okresního soudu v Chomutově ze dne 22. 12. 1976, sp. zn. 11 C 630/76, jímž byl schválen smír, kterým se právní předchůdce povinného zavázal platit M. Č. (zemřelému) částku 453,- Kč měsíčně splatnou do patnáctého dne v každém měsíci, a to jako náhradu za ztrátu na výdělku. Právní předchůdce oprávněné požadoval vymožení třináctiměsíčního plnění (5.889,- Kč) s tvrzením, že od dubna 1992 nebyla titulem přiznaná renta plněna.

Existence titulu - vykonatelného rozhodnutí soudu, jiného orgánu, popř. zákonem uznané listiny - jako podkladu výkonu je základní podmínkou pro vyhovění návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí (srov. § 251 o. s. ř.). Není-li zde titul (vůbec, popř. postrádající vykonatelnost), soud návrh bez dalšího zamítne; v případě, že výkon již byl nařízen, soud - i bez návrhu - výkon rozhodnutí zastaví (§ 268 odst. 1 písm. a/, b/, § 269 odst. 1 o. s. ř.).

Situace, kdy rozhodnutí, jež je podkladem exekuce, není (dosud) vykonatelné, případně bylo odklizen v řízení o mimořádném opravném prostředku, lze - co do důsledku - srovnat se ztrátou jeho účinnosti. Neúčinným je takový titul, který sice nebyl (jiným rozhodnutím nebo ze zákona) zrušen, resp. nenastaly účinky, jež se tomu kladou naroveň, pročež jako takový existuje dále, avšak pozbyl způsobilosti mít vliv na ty právní vztahy, k jejichž regulaci původně sloužil. Typickým případem, kdy se titul stal neúčinným, je zánik právního vztahu, na němž bylo podkladové rozhodnutí založeno, např. tím, že oprávněný dosáhl určité věkové hranice (srov. čl. II, bod 7. zákona č. [188/1988](#) Sb., § 195 odst. 4 zákona č. [65/1965](#) Sb., zákoníku práce ve znění pozdějších předpisů).

Ztrátu účinnosti podkladového rozhodnutí (ať nastala před nařízením exekuce nebo po něm) zákon výslovně zmiňuje jako důvod zastavení výkonu, a to i bez návrhu (§ 268 odst. 1 písm. b/, § 269 odst. 1 o. s. ř.). Jestliže však neúčinnost titulu je zjevná již v řízení, které předchází nařízení výkonu rozhodnutí, nelze k ní nepřihlédnout jen proto, že prostor k jejímu posouzení se zpravidla přesouvá do stadia řízení o zastavení výkonu; titul, který zjevně není v době rozhodování o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí účinný, nemůže být obecně způsobilým titulem, na jehož podkladě by mohla být nařízena (a prováděna) exekuce (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2004, sp. zn. 20 Cdo 1007/2003, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 1. 2005, sp. zn. 20 Cdo 2647/2003, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. 20 Cdo 1129/2004).

Právní závěr odvolacího soudu (že k zániku nároku, k němuž došlo ze zákona, v řízení o nařízení výkonu rozhodnutí přihlížet nelze) tudíž správný není, takže dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. uplatnil povinný důvodně; Nejvyšší soud proto napadené rozhodnutí zrušil a jelikož se důvody zrušení vztahují i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil i je a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem, odst. 3, věta druhá, o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)

- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)